

Código de Ética

del Poder Judicial del Estado de Chiapas

**LEKIL MANTAL YU'UN J-A'TELETIK TA MUK'UL SNAIL CHAJPANEL
K'OP TA JLUMALTIK CHIAPAS**

CÓDIGO DE ÉTICA DEL PODER JUDICIAL DEL ESTADO DE CHIAPAS

Traducción en lengua Tseltal (Región Altos)

LEKIL MANTAL YU'UN J-A'TELETIK TA MUK'UL SNAIL CHAJPANEL K'OP TA JLUMALTIK CHIAPAS

SLIJKIBAL YA'YEJAL

Sk'oplal ta spisil

Xjajchibal mantalil.- Batik ya xtun.

Te mantal ya yak'betik ja'i sjunil lekil k'op a'yej ini, ja'me ya'yejal spisil te lekil mantal sok lekil k'op a'yejetik ta slekil xkuxlejal te j-a'teletik te ma'chatik ya xkoltawanik ta chajpanwane sok te bankilal jchajpanwanejetik ta muk'ul snail chajpanel k'op ta jlumaltik Chiapas. Te bitik ts'ibabil ta sjunil te lekil k'op a'yej ini, ja'me sts'akajib ya'yejal te sjunil a'tel sok bixi tsobol te j-a'teletik ta muk'ul snail chajpanel k'op ta jlumaltik Chiapas sok te yantik tulan mantalil te ja' ya yal te bixi lek ta pasel a'tel swenta chajpanwane.

Xchebal mantalil.- Yalbeyel sk'oplal te sjunil lekil mantalil.

- I. Sjunil lekil mantalil: Te sjunil lekil mantalil yu'un te slekil yutsil a'tel ta muk'ul snail chajpanel k'op ta jlumaltik Chiapas.
- II. A'telil ta swenta xchajpanel k'op: ja' spasel ya'telal xchajpanel k'opetik sok swentainel te bitik a'telil ya spasiik te winik antsetik j-a'teletik ta jujun snail chajpanel k'op.
- III. Antsetik Winiketik Jchajpanwanejetik: ja' me ta spisilik te mach'atik yichobeik ya'telal xchajpanel k'opetik ta muk'ul lumetik, sok te jchajpanwanejetik ta ch'in lumetik, tsakalikme spisilik ta muk'ul snail chajpanel k'op ta jlumaltik Chiapas.
- IV. J-a'teletik jkanan j-chajpanwanejetik: Ja' me te bankilal yu'un snail chajpanel k'op, snail chajpanwanej ta slekil yutsil o'tanil, snail koltawanejetik ta xchajpanel k'op; muk'ul bankilaletik, j-chajpanwane

- k'opetik sok koltawanejetik, ta spisil jujun snail te a'telil yu'un xchajpanel k'opetik.
- V. J-a'teletik ta xchajpanel k'op: ja' me te jujun snail chajpanel k'op te tsakalik ta muk'ul snail chajpanel ta jlumaltik, jich bit'il ts'ibabil ta swaklajunebal mantalil yu'un sjunil a'tel sok bixi tsobol te j-a'teletik ta muk'ul snail chajpanel k'op ta jlumaltik Chiapas.
- VI. J-a'teletik ta skoltael sok yich'el ta muk' jlumatik: Ja' me ta spisil te j-a'teletik te ayik ta skoltael sok yich'el ta muk' jlumaltik swenta xchajpanel k'op, te tsakalik ta muk'ul snail chajpanel k'op, sok te bankilal yu'un a'teletik.
- VII. Jmuk'ultik yu'un Chajpanel K'op: Ja' me te muk'ul snail chajpanel ta jlumaltik Chiapas.
- VIII. Lekil k'op a'yej: Yan xan a te bixi ts'ibabil ta lajuneb mantalil ta sjunil lekil k'op a'yej; ja' me te lekil mantal swenta slekil xkuxlejal winik antsetik yu'un me jich lek ay sok a te slumale.
- IX. Slekil jol ko'tantik swenta lekil kuxlejal: Yan xan a te bixi ts'ibabil ta lajuneb mantalil ta sjunil lekil k'op a'yej; ja' me te slekil yutsil snopojibal jol ko'tantik ta jpisiltik, spisil te bitik lek ta pasel ta slekil yutsil jkuxlejaltik.

Yoxebal mantalil.- Ya'yejal te bi swenta te sjunil lekil mantalil.

Ja'i sjunil lekil k'op a'yej ini ja' me swenta:

- I. Yak'el bayel yip te stalelal xkuxlejal te j-a'teletik swenta chajpanwane yu'un jich lek ya xlok' a te ya'telike, yak'el ta na'el te jichuk lek ya x-a'tejik ta slekil o'taniluk sok ta stojiluk te ya xchajpanwanike; ya me yich' ak'el ta na'el te lekil snopojibale sok te lekil o'tanile, ayuk ta o'tanil ta spasel te lekil a'tel ta ku'untik sok ta yu'un jlumaltik, jichnix sok ta stsobol tsob te jkanan a'teletik sok nixan ta stsobol tsob te jchajpanwanejetike.
- II. Yak'el ta na'el lekil ya'yejal sok lekil snopojibal yu'un jich ta slekil yo'tanik ya x-a'tejik a te j-a'tel patan, yu'un me jich ya skoltasbaik ta slekubtesel a te ya'telal snail xchajpanel k'op, jich ta comon ya jch'untik

a te muk'ul mantalil bit'il ts'ibabil ta sjunil yu'un ajwalil ta spasel lekil a'tel.

- III. Skoltael ta spasel te lekil a'tel ta slekil o'tanil yu'un jich ya xchikna ta ilel a te yakal lekubel te snopojibal sok o'tanil yu'un te j-a'teletik ta xchajpanel k'op.

Xchanebal mantalil.- Sna'el sok yilel ja'i sjunil lekil mantal ini.

K'alal ya x-ochik sok k'alal ya xjalajik ta a'tel te winik antsetik swenta chajpanel k'op, yu'un me ya sna'ik sok ya xch'unik te bitik mantalil ts'ibabil li ta sjunil ini; sok yu'un me ya yak' ta sjol yo'tanik te lek ya spasbaik sok lek ya x-a'tejik, jichme chikan ta ilel a te lek yo'tanik sok lek snopojik te a'tel ta yich'el ta muk' te jlumaltik, ta spasil te batik ya xben xlok'ik ta swenta slekil xkuxlejalik.

Sjo'ebal mantalil.- Sit yelow te muk'ul snail chajpanel.

Te winik antsetik j-a'teletik ta xchajpanel k'op ya me sk'an yich'beik swentail, ma me ja'uk yak' ta ilel te xchopolil yo'tanik ta sit yelow te muk'ul snail chajpanel, ma me stak' yak'ik ta ilel xchopolil snopojibal yu'unik, ma me jtul chebuk nax ma'cha yich'ik ta muk' ta spasel te ya'telike; Ya me sk'an yich'beik swentail ta spasil ora sok ta spasil lum k'in al ja' jich bixi ts'ibabil ta lekil sjunil mantal ini, yu'un me jich lom lek ta ilel sit yelow a te muk'ul snail chajpanel k'op ta jlumaltik Chiapas, ya me sk'an yak'ik ta ilel te slekil snopojibal sok slekil yo'tanik ta a'tel tunel sok ta xkuxlejalik ta jujun, yu'unme jich k'anbilik yu'un a te jlumaltike, chikanuk ta ilel te lek ay snopojibal yu'une.

Swakebal mantalil.- Lekil kuxlejal ta jlumaltik.

Spasil te j-a'teletik ta snail chajpanel ya me sk'an yak'ik ta ilel te lekil a'telil yu'un me jich ya skoltasbaik ta lekil kuxlejalil a, ya me sk'an smuk'ubtesik te lekil o'tanil ta jlumaltik, ya me sk'an yak'ik ta ilel te lekil snopojibal ta xk'uxutael sok pajaluk te ich'el ta muk' winik antsetik, mayukme mach'a muk' ta ilel. Swenta stulantesel te bixi la yich'ix alele, ya me sk'an spasik te bixi albil ta sjo'ebal ya'yejal ja'i sjunil lekil mantal ini.

Sjukebal mantalil.- Xchiknatesejibal Sk'oplal.

Te muk'ul snail chajpanel k'op jichnix stsobol tsob te jchajpanwanejetik sok stsobol tsob te mach'atik swentainej j-a'teletik, ya me sk'an xchiknatesik ta ilel te ya'telike, yu'un me jich ay ta ich'el ta muk' a te snopojibal sok te srasonil yu'unike, ya me sk'an spukbeik sk'oplal te lekil jtunel k'op a'yej, manchuk yixlanik te lekil mantalile. Ta ora to swenta bixi ya xben te k'op a'yej, ya me yich' pasel yu'un chikanuk ta a'yel ta spisil jlumaltik, swentailuk, slekiluk te k'op a'yej, manchuk mach'a yich' u'tsinel xkuxlejal a, sok manchuk yuts'inik te lekil mantalil.

Xwaxakebal mantalil.- Slekil yutsil ta alel sbil te jujun chajp a'telil.

Spisil te j-a'teletik yu'un chajpanel ta jlumaltik ya me sk'an yich'ik ta muk' te slekil yutsil sbil te ya'telik, ma me ja'uk swenta uts'inwane o toybail te ya'telike, ja' me ya sk'an yak'ik ta ilel te slamalil k'ope, sok lekuk me te x-a'tejike, ya me sk'an yich'ik ta muk' te bit'il ay xkuxlejal te jujun yal xnich'an kajwaltike, sok ya me sk'an skomik, slamanik, sok snitbeik xchikin te mach'atik ya yuts'inbe xkuxlejal al nich'ane.

Sbalunebal mantalil.- Slamalil k'inal ta a'tel.

Te jay tul te j-a'teletik ta xchajpanel jlumaltik ya me sk'an xjech koltasbaik, ak'ame yak' ta yo'tanik te tulán sk'oplal te ya'telike, lamaluk k'inal sok xkuxetuk yo'tanik ta a'tel, manchukme yu'tsinsbaik, lekuk sk'oponsbaik, ak'a sk'ansbaik ta yo'tanik ta stulutul, ak'ame snojptesbaik ta komon, yu'un me jich lek ay ta ilel a te ya'telik sok slekil yo'tanik ta jlumaltik, ak'ame yak' ta yo'tanik te mayuk mach'a ay ta uts'inel, majel, labanel, ilbajinel te ta a'tele.

XCHEBAL YA'YEJAL

Lekil k'op a'yej sok lekil o'tanil.

Slajunebal mantalil.- Yak'el ta na'el binti swentail te lekil k'op a'yej sok lekil o'tanil.

Ta swentail ja'i sjunil lekil mantal into, ja'me lekil k'op a'yej ya kaltik te lekil snopojibal sok lekil srasonil ya kak'tik ta ilel yu'un jich lek a'tel sok lek xkuxlejalik a te j-a'teletik ta chajpanel k'op; Lekil o'tanil: Ja'me te bitik lek ta pasel, lek ta a'yel sok lek ta ilel tsibabil li' ta sjunil lekil mantal ini.

Xbuluchebal mantalil.- Lekil k'op a'yej sok lekil o'tanil te ya sk'an xch'unik spasil te j-a'teletik.

I. Yak'el ta o'tanil te ay yajwal te a'telil.

Ja'me swentail te ya sk'an ay ta yo'tanik te j-a'teletik binti xi k'opoj a'yanik, binti xi chajpa yu'unik sok te mach'a jich'o ta wenta te muk'ul snail chajpanel k'op, ya me sk'an yak'ik ta ilel te bixi ay ta sjol yo'tanik sok bixi nopbilix yu'unik te a'tel ta slekil yutsil te banti tsakal te a'telil soknix ta slekil yutsil te jlumaltik, ja' yu'un jich ay ta alel ta stojolik:

- a. Ma me stak' ya stunes te ya'telik o sbil te ya'telik yu'un ja'nax slok'esik tak'in a o ay yantik bi to xan ya sk'anik majtanil a, manchuk me ta yu'un stukelik o ta yantik; ma me stak' bi chopol yalbe sba sok te sjo'tak ta a'tel, ma me stak' slaban sbaik manchuk me ants o winik, ma me stak' yuts'in sbaik, ma me stak' spasik jerinka, jichme a te ta yutil ya'telike sok manchukme maba ta yutil a te snail chajpanele. Sok ma me stak' yantik to xan bi ya spasik a teme ma jichuk ts'ibabil ta sbalunebal mantalil yu'un sjunil mantalil ja' sbil Código de Organización del Poder Judicial del Estado.
- b. Yich'el ta muk' te jlumaltik Mejico sok jlumaltik Chiapas, sok spasel te a'tel swenta koltael ta slekil o'tanil, yu'un me jich chikan ta ilel a te j-a'tel yu'un snail chajpanel k'op.
- c. lekukme ak'a spasbaik, ak'a me yak' ta ilel te slekil yo'tanik, ma me ja'uk smaliik o sk'anik te me ma ja'uk te lekil spasel a'tel swenta lekil kuxlejale.
- d. Ak'ame yak'beik sna' stojol te bankilal yu'unik ta a'tele, te me ay binti ma jichuk la spasik o teme ay binti ma lekuk a k'ot ta pasel yu'unik, sok ak'ame yak' squejaik ta stojol te mach'atik yich'oik ta wenta te tulan muliletik teme ay a k'ot ta xchikinik maba jich a bajt ta pasel te bixi ts'ibabil ta sjunil lekil mantal ja'nix jich bit'il nopbil yu'un te muk'ul snail chajpanel k'op swenta mayuk perton yu'un teme ay mach'a slej smul ta stojol antsetik o swenta mulil yu'un stsaal yajwalul a'tel o slabanel j-a'teletik. Lekukme ak'a

spasik sok ak'a me yich'ik ta muk' te snail ya'telik, ak'a me xch'unbeik te lekil mantal x-ak'bet bankilal yu'unike.

- e. Ya me sk'an yich'ik ta muk' te bankilal yu'unike, sok ya me sk'an yich' sbaik ta muk' ta pajal, jichnixan ek te ijts'inaletik yu'unike, ja'me sk'an sleik te xk'uxul o'tanile yu'unme jich xkuxet yo'tanik ta a'tel a.
- f. Ya me sk'an xch'unbeik yorail te ya'telike yu'unme jich lek ya xlok' a te a'telile, ja' nix jich bixi tsibabil ta oxlajuneb mantalil yu'un te Código de Organización del Poder Judicial del Estado.
- g. Ma me stak' yantik bitik ya spasik a te ta yorail ya'telike.
- h. Ma me stak' yantik tojbil a'telil ya spasik a te bixi ak'bil ta yok sk'abike, ja'nax me ya stak' spasik te bixi tsibabil ta xwaxkebal mantalil yu'un Código de Organización del Poder Judicial del Estado.

II. Xch'unel Mantal.

Ja' me spasel sok xch'unel spasil te mantal ta a'tel, jichme ya sk'an pasel:

- a. Ja' me ya sk'an pasel te lekil a'tel sok ya me sk'an yich' na'el te binti yich'otal teme ta jtukeltik nax ya jpastik te sk'anel ko'tantike.
- b. b. Ja' me ya sk'an pasel ta spasil ora te lekil a'tel bixi nopbil ku'untik sok sbujts' ko'tantik.
- c. Lek me ya sk'an chapel sok yom tusel te a'tel bixi ak'bil ta jk'abtik.
- d. Ya me sk'an jlekubtestik ta jujun k'aal te ka'teltik bixi ak'bil ta kok jk'abtik yu'unme jich lek ya xlok' ku'untik a.
- e. Ya me sk'an pasel spasil te bitik lek ta pasel yu'un me jich lek ya xlok' a te ka'teltik, manchukme tulan sok manchukme ay binti chopol ya x-och tal ta jtojoltik.
- f. Ak'ame jpastik ta slekilal sok ta oranax te ka'teltike.

III. Slekil yutsil snopojibal.

Ja' me ya sk'an leel sok pasel te bitik lek ta pasel ta swenta te jlumaltik, yame sk'an ich'el ta muk' te jkuxlejaltik batik ya xben xlok'otik sok nix te ta ka'teltik ta xchajpanel k'op, jichme ya sk'an spastik:

- a. Ta slekil yutsil snopojibal me ya sk'an x-a'tejotik sok ta slekil yutsilukme xk'opojotik.
- b. Ak'ame jpastik te a'tel, manchuk yanuk mach'a ya jch'unbetik sk'op ya'yej.

- c. Lekuk me kich'tik ta muk' sok ta yutsiluk me k'otantik sjpastik te a'tel.
- d. Manchuk me chopoluk jpasbajtik sok manchuk me jtoybajtik yu'un te ka'teltik.
- e. Lekukme jpasbajtik, ak'ame kich'bajtik ta muk', ayuk smalaibal ku'untik ta stojol te jme'tik jtatik te banti ya x-a'tejotike.
- f. Ya me sk'an jlajinbetik sk'oplal te uts'inwane ta stojol antsetik sok uts'inwane ta a'tel.
- g. Xkuxetuk me k'inal te ta ka'teltik, lajuk me sk'oplal te uts'inwane, lajuk me sk'oplal te labanwane, te bi kileltik ta stulutul, bixi jkuxlejaltik, aybal binti ma ts'akaluk ku'untik, ta jk'op ka'yejtik, bixi kak'eltik, swenta ka'wilaltik, bitik ay ku'untik, ta jtak'intik, ta slekil yutsil jbak'etaltik, wenta mach'a sjunejik alal, bixi ay xkuxlejalik, ta xch'unelko'tantik yu'un kajwaltik, ta swenta snopojibal ku'untik, bixi jts'unbaltik, ta jsit kelawtik, bixi kak'eltik ta jujun, ta batik ya jtsob bajtik swenta sle'el kaj jtuneltik, swenta mach'a ya jmulantik, bixi ay xkuxlejal kuts'kalaltik, ay bal kal jnich'antik, ay bal jmultik, bixi ayotik ta jlumaltik, me ay binti yantik to xan a te yuts'inel xkuxlejal jme'tik jtatike, spisilme ya sk'an jlajinbetik sk'oplal.

IV. Lekil O'tanil.

Ja' me ya sk'an ilel te bitik lek ta pasel, ta sbelaluk me, ta slekiluk me o'tanil te ya x-a'tejik, ja'uk me ta pasel te smeलेलil lekil chajpanel, ja' yu'un jich me ya sk'an jpastik:

- a. Ayuk ta ch'unel te slekil ko'tantik sok lekukme xk'opo ta jtojoltik te jlumaltik meलेl ja'me ta stojolik te slekilalal a'telil sok lekil o'tanil.
- b. Ta smeलेलiluk me te ya xk'opojotik sok smeलेलiluk me te bixi ya kak'tik bel ya'yejal te ka'teltik, jich nixan ta smeलेलiluk te xk'opoj x-a'yanotik ta stojol te bankilal ku'untik, ta stojol te ijts'inal ku'untik, ta spisil te jo'taktik ta a'tel.
- c. Ta swenta te bankilaetik ta jujun snail te a'telil sok bankilal yu'un te chajpanel k'op, ma me stak' ja ya sleik ochel te j-a'tel yu'unik, sok ma me stak' ya spasik mantal ta yik'el ochel ta a'tel sme' statik, yal xnich'anik, yinamik, sbalatakik, sbankil xwix yijts'inabik, smamik, manchuk me pajal xch'ichelik sok o pajal xch'ichel sok yinamik. Sok ma me stak' yak'beik

ya'tel uts' alalil yu'un te mach'a pajal ya'tel sok ta chajpanel k'ope, manchuk teme ay jich koltabet uts' alalil yu'uneke.

Mame jichuk stukel te j-a'teletik te mach'atik ayiknanixix ta a'tel ta snail chajpanel ae, teme mayukto yuts'yalalik a te ka'lal ochik ta a'tele, sok te me ma stojo'ok te ya'tele, ma me ja'uk te yu'un ma stak' x-ochik ta a'tel te uts' alalil yu'un te bankilal jchajpanwanejetike, ja'nax tulan sk'oplal te me snopojik jun ta swenta te a'tel yu'un chajpanel k'ope sok te me jelawik sok te me la xch'unik te bixi ya spas mantal stukel te bankilaletik ta skanantael a'telil ta muk'ul snail chajpanel.

V. Sbelal sok xch'unel tulan mantalil.

Ya me sk'an na'el sba te sjunil tulan mantalil ta jujun snail te a'tele, ja'nix jich ya me sk'an jch'untik te bitik xi chajpanbil yu'un te bankilal jchajpanwanejetik, yu'un me jich ay ta ak'el ta ilel te ta sbelal slekil chajpanel k'op ta jlumaltike, ja' me ya sk'an jtoytik ta ilel te ay ta ko'tantik skoltael te jlumaltike, ja' yu'un jich me ya sk'an pasel:

- a. Teme ay xlok' sk'oplal te cha p'ijtesel yu'un te a'tel, ya me sk'an jch'untik mantal yu'un me jich ya jtajtik bayel snojpil a sok jich me lek ya xlok' a te a'tel te la kich'tik ak'ele.
- b. Ya me sk'an tulan ya kaytik te bitik ya xk'ot ta pasel ta ora to.
- c. Ya me sk'an jch'untik te bi kileltik sok bi junil jnopojtik ya sk'an te sjunil mantal sbil Código de Organización del Poder Judicial, ta swenta te jujun a'telile.
- d. Ya me sk'an jnabetik sba te bitik xi mantalil yu'un te a'telile.
- e. Ya me sk'an ja' ta pasel te bixi albilotik swenta te ka'teltik, jich nix bit'il albil ta sjunil mantalil.
- f. Ya me sk'an ich'el ta muk' sok ya me sk'an jch'untik te lekil k'op a'yej ta slekil xkuxlejal te mach'atik ya sk'anik chajpanel, ja'nix jich bit'il tsibabil ta sjunil mantal ja' sbil Carta de Derechos y Obligaciones de los Usuarios de la Justicia en México, ja' ak'bil ta na'el yu'un Asociación Mexicana de Impartidores de Justicia, tsakbil me ta wenta yu'un ek te Muk'ul Snail Chajpanel sbil Poder Judicial.

VI. Xch'unel k'op sok yich'el bajtik ta muk'.

Ja' me te yich'el sbaik ta muk' sok xch'unel k'op yu'un te Muk'ul Snail Chajpanel ta jlumaltik Chiapas, spasil me jich ya sk'an spasik te j-a'teletik te yakuk yak'ik ta ilel te lekil k'op a'yej, sok yakuk spasik te lekil o'tanil jich bixi tsakal ta sjunil ini, k'otokme ta pasel te bixi snopojibal yu'un te sanil chajpanel, ja'uk me sbabi ta ich'el ta muk' te xkuxlejal jme'tik jtatik, yu'un me jich k'anbilotik yu'un a te jlumaltik, ja yu'un jich me ta a'el:

- a. Ya me sk'an ich'el swentail, ma me stak' ak'el lok'el k'op a'yej yu'un jlok'estik tak'in a, sok ma me stak' mach'auk nax ta ak'el te k'op a'yej te me ma ja'uk yu'une, sok ma me stak' pasel bitik ma ja'uk ta pasel.
- b. Ma me stak' leel a'yej, sok ma me stak' yich' ak'el lok'el te bitik k'op a'yej tulan sk'oplal ta swenta lekil chajpanele, ma me stak' ak'el ta bol k'optael sit yelow te snail chajpanele.
- c. Ya me stak' kak'tik snopojibal ku'untik swenta jich ya xmuk'ub o ya xlekub a te a'telil ta stojol winik antsetik.
- d. Ya me stak' kak'tik snopojibal ku'untik swenta jich lek sbelal ya xk'ot a te lekil chajpanel k'ope, k'alal te me ma ta jtukeluk ku'untike, sok ja'nax me te me jtunel yu'un te snail chajpanele, yu'un me jich komon a te a'tele.
- e. Ma me stak' tsakel sok ma me stak' pasel te bitik ya yak' ta bol k'optael te snail chajpanele.

VII. Ak'el yip stulanil a'tel.

Ja' me yak'el yip te a'tel ta lekil xchajpanel k'op ta jutsilal xkuxlejal jlumaltik, ta slekubtesel spasil te a'tajibal ay ta Muk'ul Snail Chajpanel, ja' me yilel te lekuk ya yich' tundesel spasil te a'tajibal, ma jowiluk yich' lajinel te stak'inal, ta slekil yutsilaluk yich' tundesel te bitik ay, ja' yu'un jichme ya sk'an pasel:

- a. Ayuk ta k'uxtael te komon a'tel.
- b. Ayuk te kanantael swenta yich'el ta muk' spasil te a'tajibal ak'bil swenta ya'telal chajpanel k'op, ayuk ich'el swentail ta tundesel, manchuk jowiluk yich' ixlanel o manchuk yanuk banti xtun te me ma ja'uk swenta ya'telal te chajpanele.

VIII. Sbelal ich'el ta muk' ta spasil jchapaneletik.

Ja'me te sbelaluk te ich'el ta muk' ta jpisiltik sok manchuk tsabiluknax mach'a ay ta ich'el ta muk', pajaluk ay te ich'el ta wenta k'alal yich' chajpanel k'op, bayuk a te chajpanel, ya me sk'an jich ya yich' pasel:

- a. Ma me stak' jchonbajtik ta tak'in.
- b. Ma me stak' jch'untik ik'el ta we'el yu'un te mach'a ay sk'opike, meel ma me sbelaluk ya xbajt chajpanel a.
- c. Ma me stak' xk'opo x-ayanotik sok te mach'a ay sk'ope, manchukme uts'alalil yu'un teme ma ja'uk ta yutil te snail chajpanele.
- d. Ma me jowiluk bi xlok' ta alel ku'untik teme ma jna'otikuk lek bit'il ay te k'ope.
- e. Ma me ja'uk kich'tik ta muk' te bitik chopol kilobejbatike meel ma lekuk ya xk'ot ta chajpanel a te k'ope.
- f. Pajaluk me ay ta a'yel sk'op ya'yej te mach'atik ya yich' chajpanele.
- g. Te mach'atik bankilal yich'obe ya'telal te chajpanele, ta slekilaluk sok ta sbelaluk me ya xchajpan te k'opetike, ma me stak' jtulnax mach'a ya skolta sok mame stak' mach'a ya scontrain, olil me ya sk'an yak'sba.

Xlajchebal mantalil.- Lekil mantal sok lekil k'op a'yej te ya sk'an yich'ik ta muk' te jchajpanwanejtik.

I. Snopojibal sok jkuxlejaltik ta stulutul.

Ja' me ya'yejal te ay snopojibal yu'un ta stulutul te jchajpane k'op, ma me stak' yan mach'a ya xch'unbe smantal te me ma ja'uk te bixi ts'ibabil ta sjunil mantale, ta sbelalukme te ya xchajpanwane, manchuk te me ay mach'a ta k'op o ya sujwan ta spasel te bi ma ja'uke, ja' me ya sk'an yilik into:

- a. Ma me stak' yich' ch'unel smantal jtulnax winik o ants, manchukme tsobolik ta bayel te me ma ja'uk sbelal te bi ya spasike.
- b. Ta sbelaluk me te chajpanel sok ta srasoniluk jich bixi tsibabil ta sjunil, ma me ta k'opok sok mame ta xiwteseluk, ma me ayuk ta ch'unel smantal jtulnax.
- c. Ya me sk'an tulan yich' makel te me ay mach'a ya spas mantal ta snojpil yu'un stukele, manchuk teme lom muk' ya yay sba, manchukme bayel tsobolik, manchuk teme lek ko'tantik sok o yantiktozan tikunbilik tal a te me maba lek te snopojibal yu'unike.

- d. Ak'ame jpastik ta snopojibal ku'untik te a'tele, jich bit'il albil ta lekil mantal, jmaktik sok jtik'betik smul te mach'a ya sokesbe ya'yejal te lekil mantal ta swenta chajpanele.
- e. Manchukme jtik'bajtik ta k'op, melel ma me lekuk ya xbajt a'telil a.
- f. Manchukme jtik'bajtik ta yalel o spasel ta mantal yantik jchajpanwanejetik te me ja'nax ya jsokestik a te lekil chajpanele.
- g. Ma me kak' snojpil ku'untik te me yan mach'a ya spasotik ta mantale, manchuk teme ay xiwtesel, manchuk te me ay k'exlaltesel yu'un jtalelaltik o teme ma jichuk srasonil te lekil chajpanwaneje.
- h. Ayukme ta jol ko'tantik te bitik ya xk'ot ta pasel ta jtojoltik sok ta ka'teltik teme ma jichuk kich'otik mantale, ma me ja'uk jpastik te binti ma sbelaluke.

II. Sbelal a'tel.

Ja' me swenta te ya'telik te jchajpane k'opetik yu'unme lek ya sk'an xchajpanwanik, ta srasoniluk bit'il albil sk'oplal ta sjunil mantaletik, ma me ta snojpiluk nax yu'unik, yu'un lek ya xlok' a te a'tel ya me sk'an yich'ik ta wenta ja' ini:

- a. Ya me sk'an ta sbelaluk sok ta slekiluk te chajpanel jich bixi albil ta sjunil, ak'ame jlok'estik te chopol snopojibal.
- b. Ak'ame jchajpantik te k'opetik jich bixi ts'ibabil ta sjunil, ma me jmailitik jmajtantik a sok ma me ja'uk jmailitik te mach'a spat ko'tantik a.
- c. Te k'alal jchajpantik k'op, ja'uk me jpastik bixi albil ta sjunil mantaletik, ma me ja'uknax kak'bajtik ta mulanel yu'un jun cheb j-chajpaneletik a.
- d. Lekukme kilbajtik sok te jo'taktik ta a'tel, ak'ame kaybetik snopojibal yu'unik ek, sok a'yanokotik sok ta sbelal, ta srasonil, sok ta stse'ejiluk sit kelawtik.

III. Sp'ijil jol o'tanil.

Ja' me sk'oplal te lekuk yich' pasel te a'tel, ta smelesiuk sok ta sbelaluk te chajpanel. Yu'un jich ya yich' lekubtesel a te ya'yejal, jichme ya yich' pasel in to:

- a. Ta sbelaluk me yich' tundesel te jujun snail chajpanel k'op, ak'ame kakbetik stiempoil te ba k'alal lek ts'akal ya xlok' te a'tel.

- b. Ya me sk'an cha b'ijubtesel sjol yo'tan te jchajpanwanejetik te me ay mach'a mas lek to xan ya xp'ijubteswan ae, jich me ya xmuk'ub a te snopojibal yu'unike ta swenta te lekil chajpanel k'ope.
- c. Ak'ame yich' nopel ta sbelal sok ta slekil te jujun k'op ya xk'ot ta swentaik.
- d. Ma me ja'uk jk'abutik te bi yilel ya kiltik te jme'tik jtatik k'alal yich' chajpanel ae.
- e. Ak'ame yich' ak'el ta jol o'tanil te binti kati yik'otal ta patil a te jujun chajpanele.
- f. Ak'ame spasik ta stukelik te a'tel banti k'alal ma stak' ak'el spas yantik j-a'teletik ae.
- g. Ak'ame yik'ik ochel ta slekilal sok ak'ame yaybeik ta slekil o'tanil te ya'yejik mach'atik ya sk'anik chajpanel.
- h. Manchukme slabanik sok manchukme chopol binti yalbeik te yantik jchajpanwanej.
- i. Ak'ame yak'beik yil te yantik j-a'teletik te bixi lek ta pasel te a'tel, yu'un me jich lek ta ilel sok ay ta k'anel yu'un jlumaltik a.
- j. Lekukme yich'ik ta muk' sok ak'ame sk'an ta yo'tanik te snail chajpanel k'op ak'bilik ta yok' sk'abike.

IV. Lekil chajpanel sok pajal ich'el ta muk'.

Ja'me ya sk'an ak'el te bitik jtunel ta slekil xkuxlejal te winik ants ay ta jtojoltik, ak'ame yich ak'el ta sjol yo'tanik te binti lek ta pasel, k'alal te me pajal ich'el ta muk' ja'me jich lekil chajpanel a. Yu'unmene ja' tulan sk'oplal:

- a. Ja'me ak'a stambeik sbelal te lekil kuxlejal sok lekil o'tanil yu'unme jich ay lek a te chajpanele sok ta pajalme ay ich'el ta muk' bixi albil sk'oplal ta sjunil mantal.
- b. Ya me sk'an leel te pajaluk ich'el ta muk' bixi ts'ibabil ta sjunil mantaletik, ta sbelal snopojibal, ak'ame kich'bajtik ta muk' ta pajal, sok kuts' kalaltik o jlumaltik, lajukme sk'oplal te uts'inel.
- c. Ak'ame yich' ilel te bixi ts'ibabil ta ach' sjunil mantalil sok ja'ukme yich' ilel te bixi lijkem te k'op sok ta slekiluk me ak'a yich' ak'el te lekil k'op a'yej, melel ay me pajal sok a te yantik k'opetik.
- d. Ay me yorail te ta mukul ya jich' ilel te sjunil mantalil, yu'un me jich lek sbelal ya xbajt a te chajpanel ta jpisiltik.

- e. Jichme ya sk'an ak'el yil te yantik jkoltanwanejetik ta chajpanel k'op, te pajalme ay ich'el ta muk ta spisil winik antsetik.
- f. K'alal ya yich' chajpanel k'op, ma me ja'uk nax yich' ilel te bixi ts'ibabil ta yach'il sjunil mantalil, melek ja'me ya sk'an a'yel sok na'el te srasonil tsakal te ae.

V. Slekil Yutsil.

Te winik antsetik chajpane k'opetik jujun k'aal me ya slekubtes te ya'telik sok jujun k'aal me ya snopbeik sjunil te chajpanwane, yu'un me jich lom lek ya xlok' a te a'telil swenta chajpanel k'op. Ja' yu'un ya me sk'an yak' ta yo'tanik ja'i mantal ini:

- a. Ayukme ta sjol yo'tanik te sjunil lekil mantalil ya me la yich' pasel yu'un jich ay ta ich'el ta muk' a te antsetik sok winiketik, ja yu'un pajalme muk' jk'oplaltik ta jpisiltik.
- b. Ya me sk'an yich' pasel ta kanal ta sbelal slekilal spisil te bitik ma lekuk sok bitik chopol ya xk'ot ta swenta ta spasel ya'telal te chajpanel k'op.
- c. Ya me sk'an yich' ak'el ta ilel te ta slekil o'tanil sok ta sbelal yich' pasel te a'tel swenta chajpanel k'op, yu'unme jich lek ibil lek k'anbil yu'un jlumaltik a te j-a'teletike.
- d. Ya me sk'an yich' ak'el ta ilel te ta slekil xk'uxul o'tanil te yich' pasel te a'tele.
- e. Ak'ame yich' alulael sk'oplal sok ak'ame yich pasulael ya'telal yu'un me jich ch'unbil ya xk'ot a te bixi la yich' chajpanel te k'opetik.
- f. Ak'ame yich' na'el te ay sk'unil o'tanil sok ay stulanil jol o'tanil ta spasel te a'tel, ja'uk me jich' ak'a yak'beik ta yo'tan te sjo'takik ta a'tel.
- g. Manchuk me ta toybailuk yich' pasel te a'tel, melek teme jich la spasike mayukik me ta ich'el ta muk' a sok mayuk me ta ich'el ta muk' a te a'telil ay ta yok sk'abike.
- h. Ak'ame yak'ik ta ilel ta slekil xkuxlejalik te ay yantik junetik sok ay yantik k'opetik te pajal ya skoltasba sok te lekil mantalil.
- i. Lekukme ak'a snopik sok lekukme ak'a yilbeik sjunil spisil te k'opetik ay ta stojolik, ak'ame yak' spisil te lekil snopojibal yu'unik ta xchajpanel te k'opetik ak'bil ta yok sk'abik, yu'unme jich ya yak'ik a te binti lek ta kuxlejalil.

- j. Ta lekil snopojibal sok ta srasoniluk me te ya xchajpanwanik, ma me jichuknax jowiltik ya yak'beik ya'yejal.

YOXEBAL YA'YEJAL

Yak'el sk'oplal snopojibal te ich'el ta muk' ta comon sok manchuk ay uts'inel.

Yoxlajunebal mantalil.- Yak'el sk'oplal snopojibal te ich'el ta muk' ta komon sok manchuk ay uts'inel.

Te j-a'teletik ya me sk'an yak' ta sjol yo'tanik te ya sk'an yich' pasel ya'telal yu'un pajaluk ay ich'el ta muk' ants winiketik, yu'un me jich lom lek xlok' a te a'tel ta comon, jich'me lek xkuxet k'in al ta snail a te a'telil, manchuk ay uts'inel sok manchuk ay labanel; Ta spisil te j-a'teletik ta snail chajpanel k'op soknix te mach'a toyol ya'telik ak'ame slajinbeik sk'oplal spisil te majel sok uts'inel ta snail a'tel, mayuk me ta labanel sit elawil, kuxlejalil, aybal binti ma ts'akaluk ku'untik, jk'op ka'yejtik, bixi kak'eltik, ka'wilaltik, bitik ay mayuk ku'untik, ay o mayuk jtak'intik, lek o ma xtun jbak'etaltik, ay o mayuk jmultik, swenta mach'a sjunejik alal, bixi ay kuxlejalil, ta xch'unel ko'tantik yu'un kajwaltik, ta swenta snopojibal ku'untik, bixi jts'unbaltik, sbonil jsit kelawtik, bixi kak'eltik ta jujun, ta batik ya jtsob bajtik swenta sle'el kaj jtuneltik, mach'a ya jmulantik, bixi ay xkuxlejal kuts'kalaltik, ay bal kal jnich'antik, ay bal jmultik, bixi ayotik ta jlumaltik, me ay binti yantikto xan a te yuts'inel xkuxlejal jme'tik jtatike, spsilme ya sk'an yich' lajinel sk'oplal. Yu'un me jich' ya yich' tael lekil tsobel yu'un j-a'teletik a, jichme pajal ya skolta sbaik ta slekil xkuxlejalik ta a'tel tunel a, ja' me ayuk ta ilel te bi lek ta pasel ta swenta a'tel yu'un xchajpanel k'op sok ta swenta yich'el ta muk' lekil xkuxlejal al nich'an ta balamilal.

Xchanlajunebal mantalil.- Lajuk sk'oplal spisil te uts'inel sok labanel.

Manchukme yuts'in sbaik sok manchukme slaban sbaik te j-a'teletik swenta chajpanwanej, ja'me uts'inel sok labanel sbil te ma jk'oponbajtik, ya jech jlok'esba ta ko'tantik, ya jech makbajtik o tsabilnax mach'a ya jk'antik ta ko'tantik, manchukme pasbil o ma pasbiluk, nopbil o ma nopbiluk, te me ma sbelaluke, te me ma swentailuk sok ma srasoniluke, te me ja'nax ya jech

uts'inbajtik ya jech makbejbatik te lekil jkuxlejaltik ta balamilale, ja'me uts'inel te me jich k'ot ta pasel swenta bixi tsakal in to: swenta jts'unbaltik ta jlumaltik, sbonil jsit kelawtik, bixi jkuxlejaltik, bixi kak'el tik winik antsetik, swenta ka'wilaltik, swenta bi ma ts'akaluk ku'untik ta jbak'etaltik, bitik ay mayuk ku'untik, ay o mayuk jtak'intik, lek o ma xtun jbak'etaltik, ay o mayuk jmultik, bixi xch'unel ko'tantik swenta kajwaltik, bi yilel jbak'etaltik, bixi jts'ubnaltik, bixi ayotik ta jujun jpam lum, swenta mach'atik sjunejik alal, bixi jk'op ka'yejtik, bixi snopojibal ku'untik, swenta mach'a ya jmulantik, bixi tsobolotik swenta sleel kaj tuneltik, ay o mayuk joy ta jna' kawiltik, bixi ay xkuxlejal kuts' kalaltik, ay bal kal jnich'antik, bi a'yejil ya jna'tik, ay bal jmultik o yantikto xan bi swenatil a; jichnix ma xtun xan ek te uts'inel sok labanel ta stojol te antsilwiniketik, sok ay jelaw yuts'inelik o slabanelik te antsetik, ma xtun xan ek te yuts'inel o slabanel te winik ants lijkemik tal ta yantik lumetik, sok bayel uts'inel ta stojol te yantik sts'unbalik, jich bit'il judioetik o yantik to xan a te uts'inel labanele. Ja' yu'un te me ay jich ya xk'ot ta pasel bixi ts'ibabil ini, ay me smulilal sok ay me nitel chikinil yu'un jich bit'il ts'ibabil ta Swakebal Ya'yejal sjunil mantalil ini.

Sjo'lajubenal Mantalil.- Jich bit'il tsakal ta xwaxakeb yoxlajunwinik mantalil yu'un te Código de Organización del Poder Judicial del Estado, ay la yich' pasel jun scomiteal ja' sbil Comité de Igualdad Laboral y No Discriminación, ja' me stsobo sbaik ta yutil te stsobojibal bankilal jchajpanwanejetik ta jlumaltik Chiapas, ja' me yich'obeik ya'telal yak'el ta na'el, yilel skanantael sok pasel te lekil a'tel swenta ayuk jun snail te banti ya yal te pajaluk ich'el ta muk' ta a'tel sok manchuk ayuk uts'inel sok labanel. Te jayeb stsobosbaik ya me sk'an sbelal sok stojiluk spasik te a'tel.

XCHANEBAL YA'YEJAL

Ya'yel bi ma ja'uk ta pasel swenta xchajpanel k'opetik.

Swaklajunebal Mantalil.- Ma stak' tsakel tak'in o majtanil te me ma sbelaluke.

Spisil te j-a'teletik chajpane k'opetik, ma me stak' sk'anik sok stsakik tak'in o majtanil ta pasel te ya'telike, ma me jichuk ta pasel te a'tel swenta chajpanel

k'op sok ma me lekuk ta ilel, jichme albil ta swakebal mantalil yu'un te sjunil mantal sbil Código de Organización del Poder Judicial del Estado. Teme ma la yich' ch'unel ja'i mantal tsakal li'ini, ja' me pajal k'oem sok a te chopol j-a'tel jtuneletik, te mayuk ta sjol yo'tanik ta spasel lekil a'tel, ja' yu'un mayukme lek ilbilik sok mayukik me ta k'anel, ya me sta tulan smulik sok ayikme ta chajpanel sok tojobtesel yu'un te smulike, jich me ts'ibabil ta sjunil ja' sbil Reglamento Interno del Régimen Disciplinario, Administrativo y de Controversias Laborales del Poder Judicial del Estado de Chiapas.

Sjuklajunebal mantalil.- Stup'el sk'oplal te xchopolil mach'a xchonsba ta tak'in.

Ta stsobol tsob te j-a'teletik ta xchajpanel k'op sok ta jujun snail te jkanan a'teletik yu'un te muk'ul snail chajpanel k'op ta jlumaltik Chiapas, ya me yak'ik ta a'yel sok ta pasel te lajuk sk'oplal te bitik ma xtun ta pasel, stup'el sk'oplal te mach'a ya xchonsba ta tak'in ta chajpanel k'op sok ja' me ya slekubtesbeik ya'telal te lekil chajpanel k'op, yu'un jich lek ta ilel ta jlumaltik a sok jich ay' ta k'anel a te j-a'teletik te mach'a sbelal ya spas a'tel sok sbelal ya xchajpan k'op, jichme ya xjelon stalel a te jchajpanel k'opetik sok jichme ya yak'ik ta ilel a te bi lek ta pasel ta a'tel, ta xkuxlejal stulutul, ta xkuxlejal sok yuts' yalalik sok slumalik.

Xwaxak lajunebal mantalil.- Smukel k'op a'yej ta spasel a'tel.

Te smukel k'op a'yej ta spasel a'telil tulan me albil sk'oplal swenta yu'un jich ay ta ich'el ta muk' sok na'biluk sk'ejel te sk'op ya'yej te jchajpaneletik sok uts' alal yu'unik, yu'un me stak' yixlanik k'op a'yej te j-a'teletik ta chajpanel k'op. Spisil me te j-a'teletik ta xchajpanel k'op ya me sk'an jich'ik ta muk', ak'ame sna'ik lek sk'ejel te k'op a'yej ak'bil ta yok sk'abik. Jichnix ya sk'an sna'ik sk'ejel te bitik ya xlok' ta alel o bixi ya xchajpanwanik te winik antsetik chajpane k'opetik, ja'nax me stak' yak'ik lok'el te bitik albil ta sjunil mantal. Spisil te winik antsetik chajpane k'opetik ya me sk'an yak'beik sna' stojol te sjo'takik ta a'tel te ya sk'an sna'ik smukel sok sk'jel te sk'op ya'yej te jchajpaneletik ay ta yok sk'abik. Jichme ya sk'an spasik ek te bankilaletik yu'un skanantael a'tel.

Sbalun lajunebal mantalil.- Smukel k'op a'yej sok sbeojibal k'op a'yej.

Te ya'telal ta smukel sok sk'ejel te k'op a'yej jich bit'il ay ta stojolik spasel te j-a'teletik, jich me albil sk'oplal ta stojol ek te jay chajp sbeojibal k'op a'yej yu'un ajwalil sok yu'un joch winik. Ya me yich' ilel te me sna'pjik smukel te k'op a'yej k'ejbil ta jujun chajp sjunil sok ta jujun chajp sk'ejobil junetik. Ta stsobol tsob te jchajpanwanejetik ya me sk'an yak'beik sna' te sjo'takik ta a'tel te bixi ta mukel sok k'ejel te k'op a'yej, yu'un me jich k'uxtabil a te jchajpaneletik, ma me stak' jichnax jowil bi xlok' ta alel yu'unik te ta chajpanwane, ja'nax me stak' alel te binti jich albil sk'oplal ta sjunil mantalil. Ja'me ya sk'an pasel te bixi tsakal ta xchan lajunebal mantalil yu'un Código de Organización del Poder Judicial del Estado.

Tab mantalil.- Smukel k'op a'yej sok a'telil ta yak'el nop jun.

Te ya'yejal smukel k'op a'yej, ma me yu'nuk ay ta makel sk'oplal te me ay ta yo'tanik te j-a'teletik snopel xan jun o snopel xan ta bayel ya'yejal te chajpanel k'op, ya me stak' yak'ik ta a'yel snopojibal yu'unik k'alal ayik ta nop jun te me ay jich muk'ub sk'oplal yu'unik ta seña k'op te bitik xi te chajpanel k'op ts'ibabil ta sjunil mantalil, ja'nax te ma stak' xlok' ta alel sbil te mach'atik ayik ta chajpanel.

Jun xcha'winik mantalil.- Ya'kel ta a'yel snopojibal swenta tajimal yu'un sleel j-a'tel jtunel.

Spisil te j-a'teletik teme ay snopoj xtajinik swenta sleel j-a'tel jtunel, ma me stak' stundesik te snail chajpanwanej yu'un jich ya yak' sbaik ta na'el sbaik a o ta a'yel sbilik a. Ja'me ya sk'an ch'unel te xchan lajunebal mantalil ts'ibabil ta Código de Organización del Poder Judicial del Estado.

SJO'EBAL YAY'EJAL

Slekubtesel, Yak'el ta nopel sok b'ijubtesel.

Xchebal xcha'winik mantalil.- Snojptesel sok sb'ijubtesel ta jujun k'aal te j-a'teletik chajpane k'opetik.

Te snopel sok b'ijubtesel ta jujun k'aal, ja'me jun a'tejibal swenta yich' muk'ubtesel te slekil o'tanil sok lekil a'tel yu'un te jchajpanwanejetik, ja'me ayuk

ta na'el te bi lek ta xkuxlejalik te jchajpaneletik sok nix ta spisil te jlumaltik, yu'unme jich lek ta a'yel sk'op ya'yeyik a te k'alal ay sk'opike. Te bankilaetik yu'un te chajpanwane sok te jkanan a'teletik ya me sk'an yak'ik ta na'el te slekubtesel, yak'el ta nopel sok b'ijubtesel ta jujun k'aal yu'un te jujun chajp a'telil, ak'a yak'ik ta na'el ta xchajpa chajp te chikanuk ta ilel sok pajaluk te a'telil, yu'un me jich ya sna'ik ta spisilik a te j-a'teletik te ya stak' yich'ik xan b'ijubtesel sok ya me stak' ya'yik k'op a'yey sok tsobel yu'un te Stsobojibal bankilaetik yu'un chajpanwane.

Yo'xebal xch'awinik mantalil.- Bitik ay yu'unik sok bitik ya stak' spasik te j-a'teletik jchapane k'opetik.

Te j-a'teletik ta jujun snail chajpanel sok ta snail jkanan a'telil yu'un chajpanwane ya me stak' joyob ya jich'ik nojptesel sok b'ijubtesel ta jujun chajp te a'telil ay ta yok sk'abik yu'un me jich lek ya spas te ya'telik ta xchajpanel k'op sok ta skanantael a'tel, jichme ya xjil ta xkuxlejalik a te b'ijilil ta chajpanwanej.

Te nojptesel sok b'ijtesel ja'me yu'unik spisilik te j-a'teletik ta chajpanwanej, ya me sk'an joyob ya slekubtesel te bixi nopbil yu'unik te a'tel yu'unme jich lek ya slok' a te a'telil ay ta yok sk'abik, sok ya me sk'an joyob lek snopojibal yu'unik te k'alal yich'ik tsajel yu'un te ya'telik ta spisil te batik ya yich'ik nojptesel sok b'ijtesel.

Te j-a'teletik ta xchajpanel k'op ya me sk'an x-ochik ta b'ijtesel, nojptesel, teme ay tsobel ta k'op a'yey, sok teme ay tsobel yu'unik swenta nojptesel, sok ak'a me yak' ta yo'tanik te b'ijubtesel ta a'tel, jichme lek xkuxlejalik ta slumalik a, ak'a me yak' ta yo'tanik te k'alal ya x-ochik ta b'ijtesel ma me ja'uk swenta chopol xbajt ya'telik ta chajpanwanej a.

Ja'me ya'telik ta stulutul te jchajpanwanejetik, me' wixil sok mamal bankilal yu'un snail chajpanel k'opetik, te ya me sk'an sju'tesik te nojptesel, b'ijtesel, yak'el mas bayel snopojibal yu'unik sok spisil bixi ak'bil ta sjol yo'tanik, ja'me swenta yak'el te jun snail b'ijtesel ja' sbil Instituto de Formación, Profesionalización y Carrera Judicial.

SWAKEBAL YA'YEJAL

Ya'yejal yu'un Jtikuneletik swenta lekil mantalil.

Xchanebal xcha'winik mantalil.- Ya'yejal yu'un Jtikuneletik swenta lekil mantalil.

Te stsobojibal bankilaletik yu'un chajpanel k'op ja' sbil Consejo de la Judicatura del Poder Judicial del Estado de Chiapas ay me tsobol jtikuneletik yu'un swenta lekil mantalil, ja'me ay ta swentaik yak'el ta ilel sok yak'el ta pasel te bitik ts'ibabil li' ta sjunil mantal ini, ja'me te tsakalikek a te j-a'teletik ta chajpanwanej sok jkanan a'teletik.

Sjo'ebal xcha'winik mantalil.- Bixi tsobol te jtikuneletik yu'un lekil mantalil.

Jich me tsob-ilik te jtikuneletik yu'un lekil mantalil:

- I. Ja'me te Jme'tik Peserenta o Jtatik Peserente yu'un te muk'ul snail chajpanel k'op ta jlumaltik Chiapas sok me te stsobojibal yu'un bankilal jchajpanwanejetik;
- II. Jme'tik Peserenta o Jtatik Peserente yu'un te jun snail stsobojibal muk'ul jchajpanwanej ja' sbil Pleno de Distrito yu'un Tribunal Superior de Justicia;
- III. Jun Me' Wixil o Mamal Jtatik Chajpanwanej yu'un te Stsobojibal yu'un bankilal jchajpanwanejetik ja' sbil Consejo de la Judicatura; sok,
- IV. Ja'xan ek te jme'tik o jtatik chajpanwanej mach'a jnitwanej yu'un yilel j-a'teletik ja' sbil Magistrada o Magistrado Regional Coordinador de la Visitaduría del Consejo de la Judicatura.

Te Peserente o Peserenta yu'un te Muk'ul Snail Chajpanel K'op sok Jtatik bankilal yu'un stsobojibal bankilal jchajpanwanejetik ja'me ya xk'ot ta Peserenta o Peserente yu'un te jtikuneletik y ja'me ch'unbil lek sk'op.

Te jtikuneletik ya me stsob sbaik te k'alal ya x-ik'awan te Peserenta o Peserente sok nixan ek teme jich bayel la xchapik ek te yantike.

Swakebal xcha'winik mantalil.- Bitik a'telil ya spasik te jtikuneletik yu'un lekil mantalil.

Te jtikuneletik yu'un lekil mantalil ja'me ya spasik te bitik a'telil tsakal li'ini:

- I. Yak'el ta na'el sok yak'el ta ilel te biluk ts'ibabil li' ta sjunil lekil mantal into; ja'nix jich xcholel ya'yejal ta slekilal.
- II. Jik'el sok yak'el ta na'el ta spasil te j-a'teletik jchapane k'opetik te ayuk sk'anel ta yo'tanik sok yakuk spas ta skuxlejalik te lekil k'op a'yej sok lekil mantal.
- III. Snopel ta slekilal sok yak'el ta na'el ta stojol te jtikuneletik yu'un stsitsel j-a'teletik (Comisión de Disciplina) te bixi ya jich' chajpanel o ya bal yich' nitel xchikin te j-a'teletik teme ma la xch'unik ja'i sjunil lekil mantal ini.
- IV. Yak'el ta na'el te yakbal yich' jelel sok lekubtesel ja'i sjunil lekil mantal ini, teme jich k'ot ta nopel yu'unike.
- V. Yak'el ta na'el snopojibal yu'unik ta stojol te stsobojibal yu'un bankilal jchajpanwanejetik ka'lal teme tsobolik ta xchajpanel k'op a'yej ae, swenta bitik chopol ya xk'ot ta pasel o teme ay ma xyich' ch'unel ja'i sjunil lekil mantal ini sok teme ay mulil ya xlok' ta stojol te j-a'teletike; spasil te snopojibal yu'un te jtikuneletike ma me stak' yak'ik ta ch'unel ta persa melel yanme bixi sok yanme mach'a a te stsitsawanike.
- VI. Ja'me ay ta yok sk'abik yak'bel sna' sok slekubtesel snojpil yu'unik te j-a'teletik chajpane k'opetik, yu'un me jich ma xk'o sokok a te lekil mantalil.

Te jtikuneletik ya sleik jtuluk escriwano te mach'a ya yich'be ya'telal stsobel a'telil sok skoltael ta spasel ya'telik te Peserente o Peserenta sok nixan skoltael ek te jtikuneletik.

Sjukebal xcha'winik mantalil.- Teme ay ma la yich' ch'unel o pasel te lekil mantalil ts'ibabil ta sjunil ini, ak'ame yich' chajpanel jich bixi albil sk'oplal ta Yoxebal Ya'yejal sjunil tsitsojibal ja' sbil Régimen Disciplinario, Administrativo y Controversias Laborales del Poder Judicial del Estado de Chiapas, ja' chikan bi smuk'ul te mulil, ya me yich' xan chajpanel jich bixi ts'ibabil ta x-buluchebal

xcha'winik mantalil stsakosba sok slajunebal yoxwinik ta kaj mantalil yu'un te sjunil la yich'ix alel e'; teme ja' ma la yich' ch'unel te k'op a'yej swenta pajaluk ich'el ta muk' sok stup'el uts'inel sok labanel, ja'nix jich bit'il la yich'ix alel sk'oplal ya me yich' xan tundesel ek te yan xan sjunil mantalil yu'un te muk'ul snail chajpanel k'op ja' sbil Lineamientos de Operación del Comité para la Igualdad Laboral y No Discriminación del Poder Judicial del Estado de Chiapas, jich nixan ek te sjunil Lineamientos en Materia de Igualdad de Género y Derechos Humanos para el Poder Judicial del Estado de Chiapas.

Jelawel nax ya'yejal mantalil.

Slijkibal mantalil.- Ja'i sjunil lekil mantalil ini ya me sk'an yich' ak'el ta na'el sk'oplal ta sjunil yu'un Muk'ul Ajwalil ta Jlumaltik Chiapas ja' sbil Periódico Oficial del Gobierno del Estado de Chiapas, ja'nix jich ta yawil mantalil yu'un Muk'ul Snail Chajpanel K'op ta Jlumaltik Chiapas, ta internet ja' sbil Página Oficial del Poder Judicial del Estado de Chiapas.

Xchebal mantalil.- Ja'i sjunil lekil mantalil ini ya me yich'ix tundesel ta spajelal nax a teme la yich' ak'el ta na'el sk'oplal ta sjunil o yawilal yu'un te muk'ul ajwalil ta jlumaltik Chiapas.

Yoxebal mantalil.- Li' me laj sk'oplal yich' tundesel a te sjunil lekil mantalil ta stojol j-a'teletik ta muk'ul snail chajpanel k'op ta jlumaltik Chiapas, te la jich' ak'el ta na'el sk'oplal ta yoxebal slajchawinik ta kaj sjunil yu'un te muk'ul ajwalil ta jlumaltik Chiapas, lok' sk'oplal ta mercurex xchanebal xcha'winik k'aal yu'un yuilal marzo sja'wilal 2010.

Ja'jich la xchapbeik sk'oplal sok la stoy sk'abik yu'un ta tsobojibal yu'un bankilaletik yu'un chajpane k'op ta muk'ul snail chajpanwane ta jlumaltik Chiapas, ta xlajchebal k'aal yu'un yuilal noviembre sja'wilal 2020.

Dr. Guillermo Ramos Pérez, Magistrado Presidente del Tribunal Superior de Justicia del Estado y del Consejo de la Judicatura (Muk'ul Bankilal yu'un Chajpanwane ta jlumaltik Chiapas).